

Dimecres, 5 de maig del 1976

CEE Cap a una política exterior conjunta

Prosseguint la sessió començada ahir, han continuat reunits a Brussel·les els nou ministres d'Afers Exteriors de la Comunitat Europea. Els representants màxims de la de la diplomàcia europea han discutit avui una altra sèrie de temes per tal de coordinar la política exterior dels «Nou» i definir els punts de vista unitaris de l'Europa Comunitària.

Els ministres han orientat l'evolució futura de les negociacions d'adhesió amb Grècia. Aquest país, després d'haver instaurat un règim democràtic, demanà l'entrada al Mercat Comú i obtingué l'acord dels que ara ja el formen. Un cop concloues les llargues negociacions tècniques destinades a posar a la mateixa òrbita les opcions econòmiques gregues que les de la Comunitat Europea, el país hel·lènic serà, abans que Espanya, el desè membre de la CEE.

Les relacions de la Comunitat Europea amb Portugal han estat igualment discutides. Ha estat tocat primordialment l'aspecte de l'ajuda financera facilitada pels «Nou» de cara a auxiliar l'economia del país ibèric.

ALTRES PAISOS

Passant dels països europeus encara no associats per diverses raons a la CEE, a d'altres zones veïnes amb les quals la Comunitat manté relacions comercials importants, el Consell de Ministres ha estat informat per la Comissió Europea de la recent signatura amb els països nord-africans del Magreb de nous acords comercials euro-àrabs. Les orientacions i les conseqüències pròpiament polítiques que comporten aquests nous acords han estat igualment debatudes. Cal saber que Israel (un altre país de la zona mediterrània amb el qual la CEE manté unes relacions comercials considerables) reclama actualment la mateixa ajuda financera i similars avantatges duaners que els que han estat negociats amb els països àrabs.

D'altra banda, els ministres han de coordinar la posició de cada país dels nou amb relació a la causa palestina, posició que continuarà essent en general de reivindicar el retorn als països àrabs dels terrenys ocupats per Israel a

la darrera «guerra del Kippur» i el reconeixement genèric dels drets nacionals del poble palestí.

HARMONITZACIONS

Hom ha previst per a l'any 1978 l'entrada en vigor d'un passaport europeu únic i idèntic per a tots els ciutadans dels nous països de la CEE. Els representants de la diplomàcia europea han harmonitzat avui alguns dels aspectes tècnics d'aquesta innovació.

Finalment, restant en el terreny de la unificació progressiva de certs aspectes de la vida nacional de cada país, els mi-

nistres s'han posat d'acord en la necessitat d'harmonitzar el període d'hora d'estiu de cara als anys vinents. Car, de moment, aquest canvi d'horari només s'aplica en alguns dels nou països de la CEE i les diferències d'hora entre uns i altres provoquen una disbaixa molt poc adient en països que pretenen formar una Comunitat.

Val a dir que el Consell de Ministres únicament ha marcat per a cada punt les orientacions generals que hauran de servir a les comissions tècniques per a donar un caràcter concret als punts discutibles.

FRANCESC VERDU

L'IEC retorna a la seva seu Ahir es van lliurar els premis d'enguany

L'Institut d'Estudis Catalans va lliurar ahir els premis corresponents al 1976 en una sessió solemne que és la única que celebra l'Institut amb caràcter públic durant l'any.

Va obrir l'acte, a la sala principal del palau Dalmases, el doctor Aramon i Serra, secretari de l'Institut, amb les següents paraules: «Malgrat el canvi polític, l'Institut d'Estudis Catalans ha tingut dificultats semblants per a prosseguir la seva tasca.» Ve referir-se després a l'esperança que la Diputació

aconseguirà de desallotjar la Casa de Convalescència i que l'Institut podrà tornar a l'edifici que fou seu a partir del 1930. «Pensem, —va dir el doctor Aramon— que això s'esdevindrà durant la segona meitat d'aquest mateix any.» Va felicitar-se també de la decisió de la Diputació en el sentit d'atorgar una subvenció «simbòlica per a les nostres necessitats» i manifestà que aquest exemple hauria d'ésser seguit per altres organismes i entitats.

Acte seguit el doctor Raimon Noguera va llegir una ponència sobre els notaris barcelonins del començament del segle divuitè, remarcant llur contribució al manteniment de l'esperit jurídic català en unes circumstàncies difícils després del decret de «nueva planta». El doctor Miquel Coll i Alentorn, en un altre parlament, va commemorar el setè centenari de la mort de Jaume I. Il·lustrant la seva obra de catalanització en uns moments en què es discuteix la catalanitat del regne de València.

Després del lliurament dels vint-i-sis premis, dels cinc accésits i de dues borses d'estudi, el doctor Josep Alsina i Bofill va prendre la paraula per a excusar el silenci de l'Institut que alguns han blasmat. «A l'Institut —va dir el doctor Alsina—, li escau el silenci sense el qual fora impossible la nostra tasca.» Va referir-se també a la joventut dels guanyadors d'enguany tot dient que «això conforta els vells que ens preguntàvem si arribaríem a entroncar amb la generació que ens segueix.» Finalment, ultra felicitar-se també pel fet de la propera recuperació de la Casa de Convalescència i de la Biblioteca de Catalunya va recordar als organismes oficials que «molts dels serveis que realitzen foren fundats per l'Institut.» Va cloure l'acte citant Prat de la Riba: «Catalunya només sobreviurà per la tècnica.»

LLEIDA

Creix l'oposició al pantà de Rialb Els agricultors de la Segarra protesten

L'oposició al projecte de pantà a Rialb creix de dia a dia. A les protestes fetes pels habitants del Mig Segre i d'altres terres lleidatanes, s'hi uneixen ara les de la Segarra. Així es desprèn de la reunió que tingué lloc a Sant Martí de Maldà on es van reunir tots els alcaldes de la Segarra, segons ens informa el nostre corresponent a la Seu d'Urgell Ricard Font.

Hi havia també a la reunió els presidents de la Germandat de Llauradors i l'alcalde de Tiurana, de la comarca del Mig Segre, senyor Tuca, com a invitats especials, per ser aquest poble el principal afectat per la construcció del pantà que inundaria tota la població.

Començà l'alcalde de Tiurana amb un no rotund a la construcció del pantà, que va ser confirmat per tots els assistents.

27.000 hectàries de terreny. També van intervenir uns altres alcaldes com el d'Os de Sió, el qual va dir que volien tornar al sec perquè els costos de l'aigua eren massa elevats, especialment amb aigües elevades.

L'alcalde de Tiurana, com a principal afectat, va fer una clara exposició del que era el Pla integral del riu Segre a la seva primera concepció i digué que havien projectat la construcció de quatre llacs amb la cota mínima, com eren els d'Isoba, la Vansa, Tres Ponts i la Clua. Va dir que, per a regar les comarques afectades, seria possible fer sortir un canal des del pantà d'Oliana amb aigües no elevades, car és el projecte menys costós per a aquestes comarques i, d'altra banda, aquest canal no inundaria una de les comarques més riques de Lleida.

ELABORAR UN INFORME

El governador civil demanà que es fes un estudi per a ser presentat el pròxim

dia 21 al director general d'Obres Hidràuliques, que visitarà Lleida per parlar d'aquest problema. El senyor Mardones va dir que estava en tot i per a tot al costat dels afectats i que s'estudiaria la millor forma de no perjudicar ningú: «Vull viure i viure els vostres problemes —va dir—, vull donar-vos el meu incondicional recolzament, com a persona i com a representant del govern. Cap aspiració no serà deixada al calaix de l'oblit. Us demano que estudiéu a fons aquest problema, sense oblidar els drets humans, la justícia social, i tots aquells que haurien de deixar llurs terres i llurs cases. Totes les solucions les heu de cercar per fer més rendable el progrés de la província, deixant de banda les «demagògies» que no duen enlloc.»

PRESENCIA DEL GOVERNADOR

A la meitat de la reunió es va presentar de sobte el governador civil de la província de Lleida, senyor Luis Mardones, que va voler presenciar aquesta assemblea sense protocol.

El president de la Germandat de Sant Martí va exposar el problema que suposa regar les comarques de la Segarra, les Garrigues i l'Urgell, i afirmà que no volien el pantà de Rialb perquè, amb aigües elevades, costaria a la comarca 162 milions de pessetes per a regar les

AVUI

● L'horitzó més llunyà (article de J. M. Castellet) p 3

● Modesta proposició als empresaris (article de Manuel de Pedrol) p 3

● Els fets de maig, 39 anys després (reportatge) p 7

● El govern torna a tenir la iniciativa (crònica de la nostra redacció a Madrid, per Josep M. Puigjaner) p 11

● Denúncia del terrorisme blanc (crònica del nostre corresponent al País Basc, Robert Petit) p 11

● Giscard: problemes amb la llei d'impostos (crònica del nostre corresponent a París, Ernest Udina) p 14

● Esquenada de Moscou al PCI (crònica del nostre corresponent a Roma, Alicia Fajardo) p 13

EL LLENGUATGE

El punt d'honor

Un dels mitjans de què es val l'idioma per a l'obtenció de nous mots és la composició. En alguns casos, la composició ha consistit a soldar dos o més elements del llenguatge, l'agrupament dels quals constitueix l'expressió d'una idea. Aquest és el cas de mots com ara celobert, passavolant, maldecap, usdefruit i alhora, que resulten de l'aglutinació dels conjunts cel obert, passa volant, mal de cap, ús de fruit i a l'hora. Però en d'altres casos co s'ha convingut de soldar aquests elements i així escrivim, encara, esperit de vi, tauleta de nit i agulla de cap, tot i que cada un d'aquests conjunts sigui l'expressió d'una idea única.

Un cas que forma part del darrer grup és el del conjunt punt d'honor. Expressió d'una idea única, el conjunt punt d'honor s'escriví sense soldar-ne els elements, com agulla de cap o carn d'olla. I, de fet, si molta gent té tendència a escriure «pundonor» és, sens dubte, a causa de la influència dels castellà, que sí que ha creat aquesta forma. Però en català aquest mot nou no s'ha arribat a formar i hem de continuar escrivint punt d'honor. Resta el problema de l'adjectiu que en podria provenir: «pundonorós» no existeix. Si no podem dir, p.e., tenia un gran punt d'honor, o obrava per punt d'honor, etc., cal recórrer a adjectius com ara formal, escrupolós o primmirat.

ALBERT JANE

PREUS

Augmentà el cost de la vida en un 2,27 %

Segons dades provisionals elaborades per l'Institut Nacional d'Estadística, que encara han d'ésser examinades per les comissions provincials del cost de la vida, aquest ha experimentat durant el mes de març d'enguany un augment del 2,27 per cent contra el de 0,66 per cent que tingué el març del 1975.

Si el comparem amb el del mes de desembre propassat, la variació de l'índex general suposa, per al període dels tres primers mesos d'enguany, un augment del 4,75 per cent contra el 3,05 per cent que va experimentar al mateix període del 1975.

Comparada amb la del mes de març de l'any passat, la variació de l'índex general suposa, per al període total dels dotze mesos darrers, un augment del 15,87 per cent contra l'augment del 17,79 per cent que es produí al mateix període del 1975.

Les variacions reflectides per l'índex de cada un dels grups generals components al mes de febrer del 1976 són aquestes: alimentació, augment del 3,23 per cent; vestit i calçat, augment de l'1,18 per cent; habitatge, augment de l'1,01 per cent; despeses de la casa, augment de l'1,30 per cent; i despeses diverses, augment de l'1,79 per cent.

